

Eeva-Maria Maijala kesk

Kirjallinen kysymys postin suorittamasta paikallislehtien jakamisesta ja postin yleispalveluvelvoitteen turvaamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Postin yleispalveluvelvoitteen mukaan postilaissa määritellyt ns. yleispalvelutuotteet tulee jakaa viitenä päivänä viikossa. Tämä velvoite on pidettävä voimassa, ja lain hengen mukaisesti ainakin kerran päivässä tapahtuva postinjakelu on turvattava kaikkialla Suomessa. Sähköposti ja digitaalinen media eivät vielä korvaa paperisia lehtiä ja kirjelähetyksiä, ei varsinkaan vanhemman väestönosan piirissä.

Posti on alkanut jakaa määrättyinä päivinä osoitteettomia lähetyksiä vain oman tuotteensa, Postinen-nimisen kääreen sisällä. Jotta paikallislehti voisi tulla jaetuksi tuolloisena päivänä, se voi tapahtua ainoastaan siten, että lehti sijoitetaan Postisen sisälle. Tällöin lehti olisi toimitettava Postille käytännössä jakelua edeltävällä viikolla, 5–6 päivää ennen jakelua.

Saamieni tietojen mukaan Postinen tulisi ensi vuoden alusta jakoon joka keskiviikko, joka on useiden paikallislehtien jakelupäivä. Tämä merkitsisi sitä, että paikallislehti voisi tulla jaetuksi ainoastaan Postisen välissä. Ilmoittelun ja uutisoinnin kannalta lehti menettäisi merkitystään ja siten suuren osan ilmoitustuloistaan ja tiedonvälitystehtävästään, jos viikoittain ilmestyvä paikallinen uutis- ja tiedostuslehti pitäisi painaa jopa viikko ennen ilmestymistään. Tällöin tuosta jakelupäivästä tulisi käytännössä luopua.

On myös helposti tulkittavissa, että pakottamalla paikallislehti Postisen väliin Posti ohjaa tällä tavalla luettavuutta ja markkinoitavuutta omalle tuotteelleen. Käytännössä etenkin maakunnissa pitkien välimatkojen alueella Posti on jakelun suhteen monopoliasemassa, ainakin jos jakelu halutaan toteuttaa vain jokaiseen talouteen. Peittojakelut ovat paikallislehtien jakelussa erittäin tärkeä työkalu, eikä monien kuntien alueella ole tosiasiallista kilpailua jakelupalveluita tarjoavien yritysten välillä.

Onko tarkoitus, että Posti varaa tuoterakentelullaan jakelussaan parhaan ilmestymispäivän kokonaan oman tuotteensa ilmoittelulle, mikä on omiaan keskittämään asiointia kasvukeskuksiin? Samalla se tekee paikallislehtien painattamisen niin teknisesti kuin taloudellisesti entistä vaikeammaksi.

Paikallislehdet ovat alueensa yritysten vahvoja markkinointikanavia, ja niiden heikentäminen vaikuttaa välillisesti aluetalouteen. Paikallislehdet ovat ainutkertainen koko maan kattava tiedonvälittäjä ja myös merkittäviä työllistäjiä.

Kirjallinen kysymys KK 205/2015 vp

Valtionyhtiönä Posti ei saisi painotuotteen julkaisijana tuoteryhmiään asettelemalla ryhtyä monopoliasemaansa hyväksi käyttäen kilpailijaksi paikallislehtien muutenkin hyvin haastaville markkinoille. Postin kustannus/julkaisutoiminta tulee näin tarkasteltuna kyseenalaiseen valoon, etenkin kun Posti myös itse myy ilmoituksia Postiseen.

Sanomalehtien Liiton teettämään kyselyyn vastanneista 93 paikallislehdestä kolme neljäsosaa kertoi Postin uudistuksen vaikuttaneen lehtien jakeluun. Vastaajista 15 oli muuttanut tai muuttamassa ilmestymispäiväänsä ja sama määrä harkitsee asiaa. Jakeluhintojen raju nousu on myös tuonut lehtialalle suuria haasteita. (Suomen Lehdistö, 13.5.2015)

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Aikooko valtiolta turvata jatkossa postin jakelun viitenä päivänä viikossa ja huolehtia siitä, että myös paikallislehtien jakelu viitenä päivänä viikossa on tosiasiallisesti mahdollista?

Helsingissä 1.10.2015

Eeva-Maria Maijala kesk